

Pariste karışıklık çıktı!

Sosyalistler aleyhine tertip edilen bir nümayişte polisler silâh kullanmağa mecbur kaldı, bir çok insan yaralandı

Karışıklık neden çıktı ?

Dahiliye Nazırı bütün Fransızları soğuk kanlılığa davet ediyor

Budapeştede de talebeler karışıklık çıkardılar, polisle döğüşüler, mağazaları yağma ettiler

Paris 17 (A. A.) — Fransız Sosyal partisi ismini alan eski Ateşbağlar'ın dün toplandıkları Clichy'de Olympia sinemasının önünde tertip edilen bir mukabil nümayiş esnasında müthiş bir kargaşalık vukubulmuştur.

Dahiliye nazırı Mac Dormoy, polis müdürü Langeron, ve Başvekalin kalemi mahsus şefi Blumel, vak'a mahalline gelmişlerdir.

YARALANANLAR ÇOK

Paris 17 (A. A.) — Dün akşamki kargaşalıklar, Clichy belediye dairesi civarında çıkmıştır. Saat 22,30 da kargaşalık hâlâ devam etmekte idi.

Clichy belediye reisinin muavini, Havas ajansına asgarî 50 kişinin yaralandığını haber vermiştir.

Vak'a mahalline giden Havas ajansının bir muharrir bütün Clichy halkının galeyana halinde bulunduğunu bildirmiştir. Halk, muhtelif gruplar teşkil ederek vaziyeti harekete sokmaktadır. İçlerinde asker ve polis kuvvetleri bulunan 100 kadar kamyon, sinemanın ve belediyenin yan sokaklarında beklemektedir.

Nümayiş, saat 19,45 e doğru, Fransız Sosyal partisi azâlarından bir kısmı sinemanın önüne geldiği zaman başlamıştır. Başladığı andan itibaren kargaşalık pek şiddetli olmuş ve nümayişçileri tüfek dipçikleriyle dağıtmağa teşebbüs eden polisler halk, taşlar ve şişeler atmağa başlamıştır. Bu arada silâh sesleri de işitilmiştir.

İlk alınan haberlere nazaran asker ve polislerden 50 kişi kadar yaralanmıştır.

Clichy'nin sokaklarında hasta arabaları gidip gelmektedir.

(Devamı 2 nci sahifede)

Pariste yapılan eski nümayişlerden alınmış bir resim.

Musolini bugün Trablusta bir nutuk söyledi

İtalyan Başvekili bu nutkunda İslâm âlemine hitap ediyor

(Yazısı 2 nci sahifede)

Birinci şube müdürlüğünde işkence mi?

Eski birinci şube müdür muavini ile komiserler aleyhindeki işkence davasına bugün bakıldı

(Yazısı ikinci sayfada)

Arnavutluk da Asya paktına giriyor

Paris, 17 (Hususi) — (İstefani) ajansı, Asya paktı akti için yapılan müzakerelerin nihayete ermek üzere olduğunu bildirmektedir. Aynı ajansa göre, Türkiye, İran, Irak ve Afganistan arasında akdedilecek olan bu pakt, Mayıs nihayetinde imzalanacak ve Arnavutluk hükûmeti de bu paktta girecektir.

Tataresku Praga gidiyor

Ekonomik ve askerî münasebetlerin takviyesi lüzumunu görülecek

Prag, 17 (A. A.) — Lidove Noviny gazetesi, Romanya Başvekili B. Tatareskunun önümüzdeki hafta başında iki gün kalmak üzere Pragı ziyaret edeceğini bildirmektedir. B. Tataresku bu esnada Çekoslovakya Reisicumhuru B. Benes ve Başvekili B. Aodza ile görüşmelerde bulunacak ve bu görüşmelerde iki memleket arasındaki ekonomik ve askerî münasebetlerin, küçük antant siyaseti çerçevesi dahilinde inkişafı mevzuubahs edilecektir.

ŞUŞNIG'IN ROMA SEYAHATI

Roma 17 (A. A.) — İyi haber alan mahafilde bir kere daha tebarüz ettirildiğine göre, Nisan ayında Avusturya başvekili B. Schuchnigg'in Romaya yapacağı seyahat, hiçbir hususî mahiyet taşımamaktadır. Bu seyahat, Roma protokollarında mevzuu temas halinde bulunmak hakkındaki kayıddan doğan bir ziyaret olacaktır.

Sergi Kraliçesi

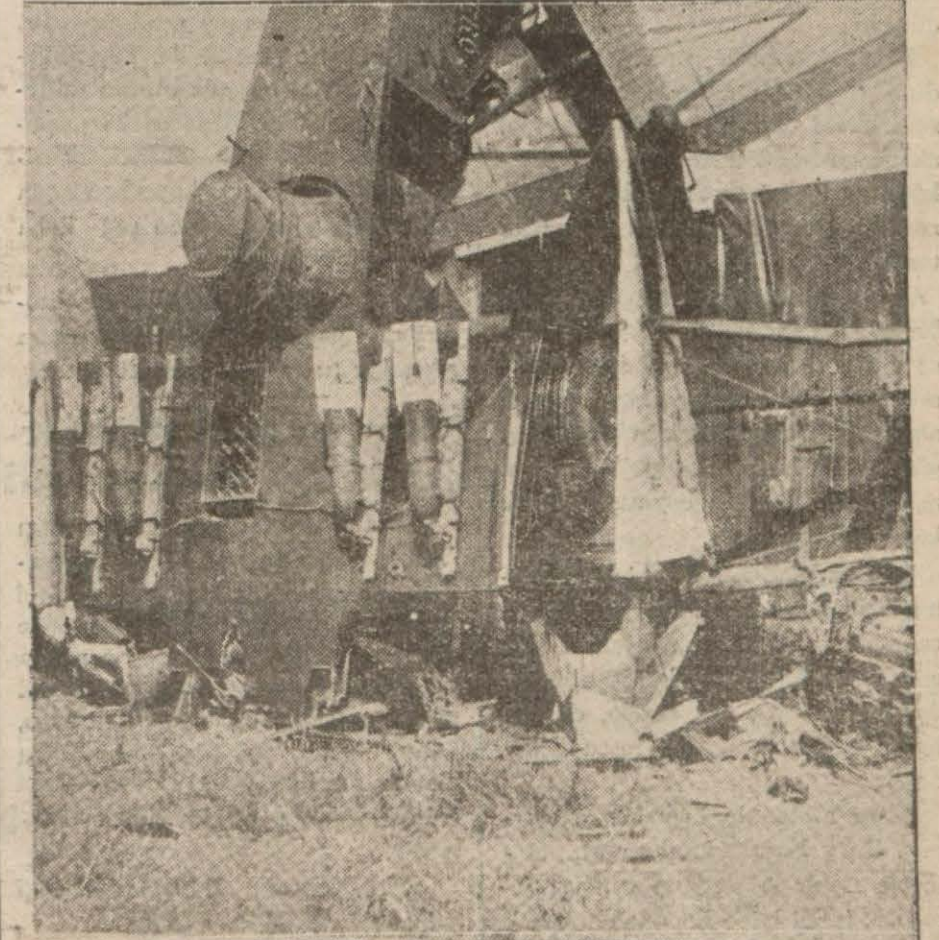
Pariste önümüzdeki Mayısta açılacak olan Bejnemil serginin hazırlıklarına devam edilmektedir.

Sergiye daha ziyade şenlendirmek için bir de "Sergi kraliçesi" seçilmiştir. Yukarıki resim sekiz yüz kız arasından sergi kraliçesi olarak intihap edilmiştir. İsmi Jaklin Jakovle'dir.

Yugoslav sahillerinde bir Tahtelbahir

Belgrat 17 (Hususi) — Yugoslav sahillerinde batmış bir denizaltı gemisinin enkazı bulunmuştur. Bu geminin Yugoslav sahillerine nereden geldiği ve ne suretle battığı ve hangi devlete ait olduğu henüz anlaşılamamıştır.

İspanyada Son Vaziyet
Tayyareler birgünde 750 bomba attılar
Üç tayyare düşürüldü

Asilerin hemen hergün İspanya şehirlerini yakıp yıkan bombalı tayyareleri (Yazısı ikinci sayfada)

Hâdiselerden ilham:

Çiğın dünya

PEK YAKINDA

Süleyman'ın sarayında Kudüs kızları

Yazan : M. Necdet Tunçer

Baştanbaşa aşk, heyecan ve harp sahneleri

Süleyman Peygamberin yedi yüz cariyesi — Orşalem dilberlerinin saraya girişleri — Hebron dağında hükümdarın yaptırdığı altın kapılı saray — Beni İsrail'in Süleymana ihaneti — Tavusların Süleymanla konuşmaları.

Hebron dağında hükümdarı öldürmekten kurtaran Zehle dilberi Tamara

Son Telgrafta

POLİS

Abdullahı öldüreceğim,
sen de yardım et!İki kişi zavallının boynuna ipi
geçirdiler ve boğdular

Evvelki gece, Galatada Kumbacı yokuşunda bir ekmeği dükkânında tüyler ürpertici bir cinayet işlenmiştir. Vak'a şöyle olmuştur:

Kumbacı yokuşunda Hüdaverdi apartmanının altında bir ekmeği dükkânı vardır. Burayı, Ömer isminde, Erzincanlı birisi tutmaktadır. Ömer, aynı zamanda apartmanın da kapıcısıdır. Ömerin erkek kardeşi, memleketinde, Abdullah adında birisi tarafından 10 sene kadar evvel öldürülmüştür.

Katil Abdullah, bir kaç sene mahpus kaldıktan sonra, aktan istifade ederek çıkmış, İstanbul'a gelerek kömür ameliğine başlamıştır.

Ömer, bunu haber alınca Abdullahı bulmuş, zamanla zahiren, aralarında sıkı bir arkadaşlık tesvüs etmiştir. Ömerin bir düşüncesi vardır: Kolayını bulup Abdullahı öldürmek.

Nihayet, evvelki gece, Ömer, Abdullahı, dükkânına rakı içmek üzere davet etmiştir. Aynı zamanda, akrabasından Bekire de, gece dükkânına gelmesini ve Abdullahı öldürürken kendisine yardım etmesini tenbih etmiştir.

Abdullahla Ömer oturup içerlerken bir bahane ile Bekir de gelmiş. Gece on ikiyi kadar hep beraber içmişlerdir. Bir aralık, Ömer, ekmeği almak bahanesiyle ayağa kalkmış, gündüzden hazırladığı yağlı bir ipin muşlar, ilmiği iyice boynuna takarak boynuna takmıştır.

Bu sırada, Bekir de Ömere yardımcı başlamış, fakat, Abdullah oldukça güçlü ve kuvvetli olduğundan, bir aralık, ilmiği boynundan ağzına kadar sıyrabilmiş. Bu sırada, dudakları avurtlarına doğru, ipten kesilmiş.

Bunu müteakip boğuşma başlamış. Epey boğuşuktan sonra, Ömerle Bekir Abdullahı galebe çalmışlar, ilmiği iyice boynuna takarak boğmuşlardır.

Abdullah, kesik hırıltılarla boğulurken, sokaktan da, Tanaş isminde bir genç geçmektedir. Tanaş, hırıltıları duyunca, biraz duraklamış, arkadan gelen yaşı bir Rum Bayanını ile Ohannes isminde diğer bir genç te Tanaşın yanına gelmişler, içeriden gelen sesleri hep beraber dinlemişlerdir.

İçeride birisinin boğulduğuna şüpheleri kalmıyan Tanaş ve Ohannes, ellerini ağızlarına götürerek ısıklık çalmışlar, düdük sesine bekçiler yotışmıştır. Bekçiler bir taraftan düdük çalıp polis çağırırken, bir taraftan da dükkânın keşkinlerini vurmağa başlamışlardır. İkin kötülüştüğünü anlayan Ömerle Bekir, kapıyı açar açmaz, biri yokuşun üst, diğeri alt başına doğru koşmağa başlamışlardır.

Dükkânı giren bekçiler ve polisler, Abdullahın, gözleri evlerinden fırlamış, dili dışarıda ve boğazında bir ip olduğu ha'de, cansız, yerde yattığını görmüşlerdir.

Ömer, yokuşun üst tarafına doğru koşarken, polis komiseri ve devriye tarafından yakalanmıştır. Bekir de, dün sabah, bir apartman kapıcısının odasında uyurken tutulmuştur.

Hâdiseye, Müddeiumumi muavinlerinden Ferhat el koymuş, Ömer suçunu itiraf etmiştir. Bekir, Ömere iştirak etmediğini iddia etmektedir.

Katiller, dün, yedinci istintak hâkimliğine verilmişler, haklarında tevkif kararı verilmiştir.

ÇARPIŞMA

Dün akşam saat 20 buçukta Bebeğe giden vatman Mehmedin idaresindeki 255 numaralı Eminönü Bebek tramvayı, Türk petrol şirketine ait ve şoför Bahtiyar tarafından idare edilen 3606 numaralı kamyonla çarpışmış, ikisi de hasara uğramıştır.

HIRSIZLAR

Sarıyerde Hasan Paşa sokağında 608 numaralı evde oturan Fatma Binnaz evde bulunmadığı bir sırada aynı mahallede Ahmetle Salâhattin eve girmişler, bir dikisi makinesi çalarak gene Sarıyerde Abdullahı satmışlardır.

Ahmet yakalanmış, Salâhattin kaçmıştır. Dikisi makinesi geri alınmıştır.

Dün akşam üzeri oldukça şiddetli bir fırtına çıkmış, bazı yerlerde ufak tefek hasarlara da sebep olmuştur.

Bu meyanda Kalkavanzadelerale ait Haliçte demirli bulunan Üsküdar adındaki şilep te demirini tanyarak yeni Unkapanı köprüsüne ait olarak çakılan bazı kısımları hasara uğratmıştır. Köprü inşaatile meşgul olan Alman mühendisleri, şikâyet ete bulunmuşlardır.

Dün saat 12 de Kuledibinde Ni yazının 3 numaralı marangoz dükkânının bacası tutuşmuş, itfaiye tarafından derhal söndürülmüştür.

Meşhur sabıkâlardan Bursalı Mehmet, dün, Balıkpazarında antika Muizin cebini karıştırırken yakalanmıştır.

Şehrinin oturan balıkçı İsa ile arkadaş Necip, dün akşam, sarhoş olarak Sirkeci civarında sokakta rezalet çıkardıklarından yakalanmışlar, mahkemeye verilmişlerdir.

Dün akşam saat 20 de, Teşvikiye'de Şakayık sokağında oturan mütekaat General Ali İhsan 25 yaşındaki oğlu İzzet evde tabancasını silâhten sonra cebine koyarken silâh ateş almış, çıkan kurşun sağ kaba etinden yaralanmıştır.

İzzet, Nişantaşı Sağlıknevi kaldırılmış, yapılan ameliyatla kurşun çıkarılmıştır. Sıhhi vaziyeti iyidir.

Birinci şube müdürlüğünde işkence mi

Salâhi, doktor Hikmet ve eczacı Vasıf tarafından, komünistlik suçundan götürüldükleri Polis Birinci Şube Müdürlüğünde kendilerine işkence yaptıkları iddiasıyla o zaman ki Birinci Şube Müdürü Nuri, Muavini Sadullah, komiser Emrullah, Saim, Hüsnü, Ali Rıza ve Nihat aleyhine açılan davaya, Ağır Ceza mahkemesinde bugün devam edilmektedir.

Lütfi, Faruk, Reha ve Hasan şahit olarak dinlenmişlerdir.

Şahitler Polis Müdürlüğüne götürüldükleri zaman, davacıları, işkence yapılmış ve işkence izleri üzerlerinde olduğu halde gördüklerini söylemişlerdir.

Maznunlar, şahitlerin şahadetlerine itiraz etmişlerdir.

Bundan sonra, bazı tetkikat ve iddia için, muhakeme talik edilmiştir.

KOMÜNİSTLERİN MUHAKEMESİNE BAŞLANDI

Komünistlik tahrikatı yapmakta suçlu olarak bir müddet evvel tevkif edilen Cenap Şihabettin, Zeki, Kemal, bastoncu Fevzi, Nazım Hikmet, doktor Hikmet, Şükrü, İhsan ve Salâhattin'le gayri mevkuf olan Kadir, Süleyman, Mustafa Refik, Bekir ve Hasan Busri'nin muhakemelerine bugün Ağır ceza mahkemesinde başlanmıştır.

Karışıklık
Neden çıktı?

(Birinci sahifeden devam)

Paris, 17 (A. A.) — Clichy'de vukubulan kargaşalık esnasında yaralananlar arasında başvekilin kalemi mahsus şefi Blumel de bulunmaktadır. Blumel hastahaneye nakledilmiştir.

Saat 23,15 te kargaşalık bitmiş addedilebilecek bir vaziyete gelmiştir. Zannedildiğine göre, nümayişçilerden bir kişi ölmüştür.

Son alman haberlere nazaran yaralıların miktarı 100'ü bulmuştur.

Paris 17 (A. A.) — Dahiliye nazırı, resmî bir tebliğ neşrederek bütün Fransızları sokuklanlıklarını muhafazaya davet etmiştir.

Clichy'de vukubulan kargaşalık hakkında yapılan tahkikat, devam etmektedir.

İspanya faciası

BİR CÜNDE 750 BOMBA ATILDI

Valencia, 17 (A. A.) — Hava ve Bahriye Nazırları, 25 tayyarenin dün Guadalaajara eyaletinde Brihuega muntakasında âsilerin mevzilerini bombardıman etmiş olduklarını tebliğ etmektedirler.

Tayyareler, 750 bomba atmışlar ve düşmanı ağır ziyata uğratmışlardır.

Asilerin 3 tayyresi iskat edilmiştir.

Ekonomi
Konseyi
Bugün açıldıAtınada toplanan konsey
neler görüşecek?

Balkan Ekonomi konseyi bugün Atınada açılmıştır. Konseyde bankacılık, turizm, gemi sevriseferi, demiryolu münakalatı sahalarında Balkan memleketleri arasında ekonomik mesai birliği teminine çalışılacaktır.

Konsey bir turizm komitesi de ihtihap edecektir. Bu komite Türkiye, Yunanistan, Romanya ve Yugoslavya arasındaki Turizm teşkilatını tanzim edecektir.

Güreşçilerimiz
döndü

Finlandiya ve İsveçte bir aylık bir seyahat yapan bir çok güreşçiler geçen günümüzün Romanyadan şehrimize dönmüşlerdir. Malûm olduğu üzere güreşçilerimiz bu seyahatinde tam bir muvaffakiyet kazanmamışlardır. Müsabakaların çokluğu yüzünden Yusuf Aslanla Andanand maada bütün güreşçilerin az çok sakatlanarak döndükleri söylenmektedir.

Başka yere gidecek
hususî idare memurları

Vilâyet Hususî İdarelerinde maasla çalışan memurların başka bir vilâyete tayinleri veya muvazenei umumiyede bir vazifeye nakilleri halinde yeni vazifeye mübaşeretine kadar geçen günler için harcirah ve maasını yeni tayin olunduğu yerden alması kararlaştırıldı.

Sayın misafirimiz

Ankara, 17 (Telefonla) — Dost ve Müttefik Romanyanın muhterem Hariciye Nazırı Antonescu ve refakatindeki zevat bu sabah eksprese bağlanan hususî bir vagonla şehrimizi teşrif etti. Ve merasimle karşılandı.

Bu münasebetle sabah saat sekizden itibaren kur diplomatice mensup zevatla kalıbağlık bir halk kitlesi istasyonu doldurmuş bir müfreze polis ve asker kitasi yerlerini almıştı.

Tren, Romen ve Türk bayraklarıyla süslenen gara yavaş yavaş girince muhterem misafirimiz ve refikası pencerede beşüş bir sima ile göründü. Bilâhare vagonlarından inerek istikbale gelenlerin ayrı ayrı ellerini sıkıtlar ve büyüklerimizle tanıştılar.

Bu sırada müzika Türk ve Romen millî marşlarını çalıyor ve biriken halk hararetle misafirimizi alkışlıyordu.

Bilâhare dost hariciye nazırı, istasyondan geçerek otomobillerine binip otellerine hareket ettirdi.

Misafirimiz burada üç gün kalacak ve şereflerine birçok ziyafet ve balolar verilecektir.

B. Antonescu ile birlikte Bükreş elçimiz Hamdullah Suphi Tanrıöver ve Romanyanın Ankara elçisi B. Krepeno ve kalemi mahsus müdürü ile gazeteciler de şehrimize geldiler.

Sabah ve akşam başmuharrirleri ne yazıyorlar?

Cumhuriyet
İtalyanın Akdeniz manevraları yanlış ve tefsirler

Yunus Nadi Londrada gönderdiği mektupta, Musolini'nin Trablus seyahati münasebetile, İtalyan filosunun Akdenizde yaptığı manevralardan bahsediyor.

Her manevranın askerî ve binaenaleyh siyasi bir mahiyeti haiz olacağı zaten pek tabii bir şeydir.

Fransız donanması da manevralar yaptı, İngiliz donanması da... İtalyan gazeteleri: "Başka devletlerin manevraları tabii görülüyor da, İtalyan manevraları neden levkâide bir iş sayılarak dedikoduları mucib oluyorsa," diye şikâyet ediyorlar.

Halbuki ortadaki karıştıran mesele, ne Almanların kolonileri meselesi, ne de İtalyanların ve diğer milletlerin Akdenizleri meselesidir. Mesele harp ve sulhın hangisinin tercih olunacağıdır.

Tan

Aradaki büyük fark

"Tan," da Ahmet Emin Yalman kanunî surette "Türk vatandaşı," sıfatını taşıyan, fakat yabancı dil konuşan unsurlardan bahsediyor. Bugün Türk vatandaşlığı dünyanın en yüksek ve şerefli sıfatlarından biri olmuştur. Haricte seyahat eden her Türk "Türküm," diye iftiharla göğsünü kabartıyor.

Boyle olduğuna göre, kendi

Maliye Vekili
Çekilecek mi?

Avrupada tedavide bulunan Maliye Vekili Fuat Ağrahno istifa etmek arzusunu gösterdiği haber verilmektedir. Bu şayiye göre Merkez bankası müdürü B. Salâhattin sayılı seçilecek Maliye Vekâletine seçilecektir.

Keyfiyet yalnız bir şayiadandır ibaret olup kaydı ihtiyatla telâkki edilmektedir.

KÜÇÜK HABERLER

★ Süngerciliğin inkişafı yolunda bir rapor hazırlanmış ve dün toplanan süngercilik şirketi heyeti umumiye içtimanda müzakere sine başlanmıştır.

★ Dün akşam Üniversitede talebe ile rektör arasında küçük bir münakaşa olmuştur. Saat on sekizde kimya enstitüsü direktörü profesör Viç konferans verirken birkaç dakikalık istirahat sonra konferansın ikinci kısmına başlamış, bu aralık rektör konferansın uzadığından bahisle kesilmesini istemiştir. Talebe konferansın devamını istiyerek salonu terk etmemişlerdir. Profesör rektöre vaziyeti müzakere eden sonra on dakikalık bir taktirle konferansı bitirmiştir.

★ Şehrimizdeki eczahanelerde ilaç fiyatlarının birbirini tutmadığı ve bazı yerlerde çok fahiş fiyat istendiği kuvvetle iddia edilmekte ve bunun için resmî bir narh konması arzu olunmaktadır.

★ Ege mahsullerini sevdirmek ve halka tanıtmak maksadile Üniversiteli gençler tarafından cumartesi akşamı Maksim salonlarında bir Ege gecesi tertip edilmiştir.

★ İktisad Vekâleti deniz fabrikalarında yeni inşaata bu sene içinde başlanacaktır. Sivil tersane Hasköye kadar tevsi edilecek ve orada bulunan eski Valde kızgı da islah olunacaktır.

★ Şişlide Zafer sokağında Melâhat apartmanı kapıcısı dün sabah sekiz, on kedinin bir kesik kolu sürüklediğini görmüş ve keyfiyeti polise haber vermiştir. Yapılan tahkikatta bu kolun yeni ölmüş bir adamın kolu olduğu ve apartmanda oturan bir tıbbiye talebesi tarafından getirilip kediler tarafından çalındığı anlaşılmıştır.

★ İktisad Vekâleti Denizyolları tarife ve ücretlerinde yapılacak tenzilat miktarını tetkik etmektedir. Diğer taraftan Ankara giden idare müdürü Sadettinle iş letme müdürü Zekeriyâ, idarenin tenzilatı tarafdar olmadığını söylemektedirler.

★ Şehrimizden Anadolunun muhtelif yerlerine film gönderen müessesesi sahipleri; Türkiye'nin en uzak köşelerine gönderilen 10 kutu filminden Devlet Demiryollarında (80), Denizyollarında ise (600) kuruş alındığını şikâyet ederek Denizyollarının tenzilatı yapmasını istemişlerdir.

Bügük bir
Tiyatro ve
Jimnastik
SalonuEminönü Halkevi yeni
bir bina yaptırıyor

Eminönü Halkevi büyük bir tiyatro ve jimnastik salonu vücade getirmekle karar vermiştir ve bu kararın dünden itibaren elde mevcut projelere göre de münakasaya koymuştur.

Yapılacak bina şimdiki Halkevine, bitişik ve iki kat olarak vücade getirilecektir. Yeni binanın jimnastik salonu yirmi beş metre uzunluğunda, o nmetre yüksekliğinde ve on dokuz metre genişliğinde olacaktır. Jimnastik salonunda ayrıca soyunma veduş yerleri yapılacaktır.

Temsil ve konferans salonu da aynı jimnastik salonu genişliğinde bulunacaktır. İnşaat Nisan'da başlanacak ve Sonbaharda bitirilecektir.

Eminönü Halkevinin bu teşebbüsünü tebrik ederiz.

Musolini bir
nutuk söyledi
Nutkunda İslâm
âlemine hitap
Ediyor

Roma, 17 (Hususî) — Musolini bugün Trablusta İslâm âlemine hitaben büyük bir nutuk söylemiştir. Musolini'nin yanında Mareşal Balbo'da vardır.

Musolini nutkunda, İtalyanın müslüman müstemlekeleri üzerinde tatbik etmekte olduğu rejmin iyiliklerinden bahsetmiş ve İtalyan müstemleke politikasının istisnâ mahiyetinde olmadığını, büyük İslâm âmini imara çalıştığını ve bundan sonra da daha fazla çalışacağını söylemiştir. Ayrıca bir İslâm itihadından da bahsetmiştir.

140 cenebi gazetecisi Musolini'nin bugünkü nutunu dünyaya bildirmiştir.

Bunların arasında İtalyan gazeteciden maada 20 Fransız, bir İsviçreli, iki Avusturyalı, beş Arap ve bir Cezairli gazeteci vardır.

Paris'in en büyük gazeteleri muhabirlerini göndermişlerdir.

Yalnız İngiliz hiçbir gazeteci göndermemiştir. Roma gazeteleri Musolini'nin Libya seyahatini büyük bir kahramanlık şeklinde göstermekte ve müstemlekelerin yaptıkları büyük tezahuratları bahs etmektedir.

Musolini yarın bütün İtalyan milletine hitaben daha büyük bir nutuk irad edecek t'r.

★ Bundan sonra mezhabada kesilecek keçi, malak ve manda etlerine yuvarlak şekilde kırmızı, koyun etlerine de mor renkli damgalar vurulacaktır.

Son Posta

Bu çocuğu kim doğurdu

"Son Posta," da Muhiiddin Birgen Belçika Faşistlerini anlatıyor. Belçikadak Faşist partisi reisi Degrel son günlerde kendisinden fazla bahs ettirmektedir. Bu zat taraftarlarından birini istifa ettirerek, yerine namzetliğini koymuştur. Namzetliğini koymuşu intihap daireinde Başvekil Ze'land'da namzet bulunmaktadır. Bu intihabın neticesi Belçika milletinin mukaddaratını tayin edecek kadar ehemmiyetlidir. Ya demokrasi yeni bir hayat kazandı, Yahut ta Degrelleri diğer Degreller takip edecektir.

Kurun:

Niçin kuşkulandılar?

Kurun'da Asım Us Musolini'nin Afrika seyahatinden bahs diyor. Diyor ki: "İtalyan Başvekilinin müslüman milletlere, İtalyanın hâmi olduğunu ilân etmesinde İngilizler ve Fransızlar Afrikadaki müstemlekeleri için bir tehdit görüyorlar."

İtalya ile İngiltere arasında yapılan Akdeniz anlaşmasının siyaset âlemine kettirdiği şüphe netice geçmeden değişmiştir. Bir taraftan Almanyanın müstemleke davasını ortaya atması, İngi terinin beş senelik teslimat programı, nihayet Musolini'nin deniz manevraları arasında Trablus seyahatine çıkması tekrar yarının etkilerini karartmıştır.

Akşam

Başmakalesi yoktur.

İzmitteki
Dava

İzmit 16 (Hususî) — Muharir Hüseyin Cahit tarafından ve İstanbul İlbay ve Şarbayı Muhittin Üstün'dağ aleyhine açılan hakaret davası müteakibi davayı bugün kalamak bir dinleyici kitlesi önünde devam edildi.

Muhakemede bizzat valiniz Muhittin Üstündağ ile avukatları, Akşam, Son Posta ve Açık Söz avukatları ile Hüseyin Cahidin kendisi ve avukatı hazır bulundular.

Evelâ, (biriken para) başlığı altında Akşamda yazılan makalenin muharirinin kim olduğunu dair mahkemeden sorulan suale gelen cevap okundu. Bunda keyfiyetin gâtesahibi Necmettin Sadıktan sorulduğu ve gelecek cevabın gönderileceği bildiriliyordu. Makam iddia cevabın beklenilmesini istedi.

Bu aralık Muhittin Üstündağ ayağa kalkarak davasını teşrih etti ve ezimle dedi ki:

— Hüseyin Cahit; belediye kanunusuz vergi alıyor diye müstehtil bir lisanla iftira ve isnatlarda bulunmuştur ve halkın zihniniyetini rejim aleyhine tahrik etmiştir. Bu bir cürüm sayılmaz mı?

Mesrutiyette Arnayvullukta çikan isyan halktan sakal ve yumurtası vergisi alınacaktır diye yapılan propagandalar üzerine çıkmıştır. Haksız vergi alıyorsa isbat etsin. Bu neşriyatı cevapsız bırakmak iş memleketin dahili ayaşisine taallük etmekte. Azami hassasiyet göstermek vazifemdi. Onun için cevap vererek halkı tenvir ettim. «Akşam» nın kendisini güzel bir hülyaya kaptırıyor. Kanunun himayesini kendisine siper yapıyor. Kanunun böyle hareketlere siper olması asla düşünülemez.

Bir de bana jurnalcılık isnat ediyor. Ben en yüksek idare memuruyum. En büyük maası alıyorum. İktibale nail olmuştum. Başka ne iktibâl bekliyorum ki jurnalcılık edeyim?

Valinin sözlerine Hüseyin Cahit te mukabelede bulunarak imzasız makalelerden muharirlerin mes'ul olamayacağını, kanuna güvenmişiyte yumruğuna mı güneceğini söyledi ve sonra sözleri arasında ezimle dedi ki:

— Eğer bu dava Şişlide görülseydi orada ağzımızı açamazdık. Çünkü sinekler ağzımızda dolardı. Bu gibi haller meydana dururken belediye husumet celbediyor diye başkasını muahazeye kalkmak manasızdır.

Jurnalcılığa gelince yapmadım demek kolay ama maalesef hakikat meydana gelir ve yaptığı işe başka bir mana vermek imkânsızdır.

Bundan sonra Hüseyin Cahidin avukatı; ortada bir cürüm görmediğini binaenaleyh tahkikata lüzum olmadığını iddia etti belediye vekili gelen cevabın bir celse evvel Akşam neşriyat müdürü Enis Tahsin'in neşriyatını aynı olduğunu bildirek lâyikile tahkikat yapılmasını istedi. Son Posta ve Açık Söz avukatı İrfan Emin de aynı mütealede bulundu ve nihayet mahkeme, Necmettin Sadaktan gelecek cevaba intizaren 3 nisanı talik edildi.

Memleketin
Su ihtiyacıYeni teşkilât hakkında
talimatname hazırlandı

Memleketin su işlerinde çalışacak tetkik teşkilâtının vazifeleri hakkındaki talimatname hazırlanmıştır. Türkiye dahilinde büyük su işlerine aid tetkik işleri müfettişlik muntakalarına muntaka'ar şubeler, şubeler de kısımlara ayrılmak üzere yapılacaktır. Muntakalar, Sular Umum müdürlüğünün teklifi üzerine Vekâletçe tayin edilecektir. Bu muntakalar tecrübe görmüş başmühendis derecesinde doğrudan doğruya umum müdürlüğe merbut bir müfettişin idaresine verilecek, her muntaka lüzumu kadar şubelere ayrılacaktır. Muntaka müfettişleri kendi muntakalarında iptidai bir istikşaf yapacaklardır. Tetkik esnasında postaların mesaisi mütemadidir.

★ Amerikada Hitler aleyhine nümayişler yapılmaktadır. Amerikadaki Almanların gizlice askerî talimlar yaptıkları da iddia edilmektedir.

★ İngiliz politik adamlarından Osten Çemberlâyn 73 yaşında öldüğü halde Londradaki evinde ölmüştür.

Günün meselesi:

Şoförler sıkıntıdan kurtarılacak, şoförlük ciddî bir meslek haline getirilecektir

Istanbulda çok şoför var

Dolmuş bir adam meselesi, yardım sandığı işi halledilecek, kazaların önüne geçilecek

Şoförler cemiyeti heyeti idaresi arasında, ötedenberi devam eden geçimsizlik yüzünden cemiyetin bütün işleri yüzüstü kalmıştı.

Ticaret Odasına merbut esnaf cemiyetleri murakipliği, bu vaziyetin bundan fazla temadisini muvafık görmiyerek, mevcut heyeti idarenin feshini ve yeniden bir seçim yapılmasını tavsiye etmiş ve yeniden heyeti idare intihabı yapılmıştır. Otomobil mektebi direktörü Fikri Tefrik Kardeş şoförler cemiyeti direktörlüğüne seçilmiştir. Şoförler cemiyetinde ciddi bir çalışma başlamıştır.

Kendisine görüştüğümüz cemiyet reisi bize dedi ki:

«İlk düşündüğüm şey, şoförü muhite sevdirmektir. Ve sonra cemiyeti şoförle yakından alakadar etmek yani, netice itibarıyla esnafı cemiyete vüretmek

bağlamaktır. Şoför esnafın dilekleri çoktur. Bunlar arasında kendi kazançlarına tesir yapan ve kolayca halli kabil olan öyle kombinezonlar var ki, bunlar, hep ihmal edilmiştir. Bu işin hallini, alakadar makamlar seve seve kabul edecekler ve hem de esnafa bugünkü sıkıntılı vaziyeti içerisinde geniş bir nefes almak fırsatını vereceklerdir.

Şoförlerin sicil kayıtları çok muntazam olmalıdır. Meselâ: Künye defterine bir göz atmakla şoför boş mu, hasta mı, hapishane mi, seyahatte mi, rakı ve esrar kullanır mı, sık sık kaza yapar mı, ve aidatını öder mi? Bunlar derhal anlaşılmalıdır.

Bundan daha mühim olan bir şey var ise, o da, cemiyetin ufak kazalardan en ehemmiyetlilerine kadar meşgul olması ve

bu hususta esaslı bir istatistik tutmasıdır. Böylelikle kazalara karşı alınacak tedbir kendiliğinden meydana çıkar.

Şoför miktarı bugünün vesaitine göre iki misli fazladır. Bundan sonra şoförlüğü meslek tutacakların cemiyet kanalıyla geçmesi ve cemiyet talimatnamesindeki kayıtlara uygun olarak seçilmesi temin olunacaktır.

Benim fikrimce yapılacak iş çok ve çeşitlidir.

Bu işler başarılırsa, bütün şoförlerimiz bir cemiyetin var olduğunu ve işlerinin doğru olarak görüldüğüne kanaat getirecekler ve cemiyete daha samimi bir merbutiyetle bağlanacaklardır ve bu meyanda yardım sandığımız da kuvveden fiile çıkarılacaktır. On kuruşu yolcu taşıma meselesi de kökünden halledilecektir.»

Tarihî âbidelerin tamirine karar verildi

Bunların san'at kıymetine halletmeden tamirleri için tetkikat yapılıyor

MEMLEKETİMİZDEKİ eski ve tarihî kıymetli haiz eserlerden harabiyeye yüz tutmuş olanları - kıymetine halletmemek şartıyla - tamir etmek üzere Maarif Vekâletince mühim bir karar verilmiştir. Bunun için şehrimizde ve Anadolu'nun muhtelif şehirlerinde bulunan tarihî ve harap eserlerin birer birer telkikine başlanmıştır.

Şehrimizde Evkaf ta bu işe yardım etmekte ve camileri birer birer tamir ettirmektedir. Maarif Vekâletinin mütehasşis mimarları muhtelif muntakaları birer birer dolaşarak tarihî eserleri takip etmektedirler..

Bu cümleden olarak Konya ve Karaman havalisinde telkiklerde bulunan Vekâlet mimarlarından B. Macit şayanı dikkat neticeleriyle Ankara'ya dönmüştür. Konyada bilhassa Selçukîlerin ilk eserleri olan İplikçi Medresesi, Eşref Oğulları Camii tamir edilecek ince minare Sahibât'a mühim taaddüt vücutu getirilecektir.

Aynı maksatla Adana, Niğde, Diyarbakir, Sivas havalisindeki tarihî eserleri tetkik eden Maarif Vekâleti mimarlarından Sedat Çetintaş ta bu havalideki telkiklerini bitirerek raporunu hazırlamış ve Ankara yolile şehrimize dönmüştür.

Mimar Sedat Çetintaş, evvelki gün de Lüleburgaz ve havalisindeki tarihî eserlerden tamirine başlanan meşhur (Sinan köprüsü) nün tamirini görmek üzere Lüleburgaz'a gitmiş ve akşam İstanbul'a dönmüştür.

Üniversite Rektörü İzmir'e Davet edildi

Üniversite rektörü B. Cemil Bülse iki konferans vermek üzere İzmir'e davet edilmiştir. Rektör, önümüzdeki hafta ayın yirmi dördünde İzmir'e giderek biri Baroda, diğeri Halkevinde olmak üzere iki mühim konferans verecektir.

Güneş kulübünde konferans

Güneş kulübünden:

20-3-937 tarihine tesadüf eden önümüzdeki cumartesi günü saat 18.30 da Bay Hamdi Emin Çap tarafından (Modern futbol) mevzuu üzerine bir konferans verilecektir. Aza ve dostlarımızın bu toplantıya şeref katmalarını dileriz.

Not: İstanbul radyosu ile neşredilecek olan bu konferansa mütefrik klüplerin azaları gelebilirler.

Çok çocuklu ailelere Para verilecek

23 Nisan çocuk bayramına hazırlık başladı

Çocuk Esirgeme Kurumu İstanbul Merkez Heyeti 23 nisan çocuk bayramı ve çocuk haftası hazırlık başlamıştır.

Her sene olduğu gibi bu yıl da o gün bir hafta devam etmek üzere büyük şenlikler ve merasim yapılacaktır. Bayramın bu sene daha parlak geçmesi için yeni bazı kararlar alınacaktır. Ayrıca 23 nisan'da çok çocuklu aileler arasında bir müsabaka yapılması, en çok çocuklu üç aileden birinciye 50, ikinciye 30, üçüncüye 20 lira ikramiye verilmesi ve Gülhane parkında büyük bir çiçek bayramı ile dört, beş ve altı yaşındaki çocuklar arasında bir (Gürbüz çocuk müsabakası) açılacaktır.

Halk opereti Anadolu turnesine çıkıyor

Bir müddettenberi binasızlık yüzünden muntazam temsiller veremiyen Halk Opereti, artist Zozo Dalmasın iştirakile otuz iki kişilik dolgun bir kadro ile yakında bir Anadolu turnesine çıkacaktır.

İlk uğrayacakları Ankara seviz temsil verdikten sonra Eskişehir, Konya, Adana, Antakya ve İzmir'e gideceklerdir.

FUHŞA TEŞVİK

Genç kızları ahlâksız yapan bir adam tutuldu

Bir randevu evi basıldı, iğfal edilmiş kızlar çıkarıldı

BEYOĞLUNDA Utarit sokağında Yusuf apartmanında bir Cürmü Meşhud yapılmış ve bir randevu evi basılmıştır. Zabita memurları dört genç kadını dört erkeği yakalamışlardır.

Kendisinden şüphe edilen Abanozda ev sahiplerinden Çaycı Hatice, ev sahibi olduğunu fakat bu işle alakasının olmadığını söylemiştir. Yakalanan kızlar, kendilerini ve müşterilerini buraya apartman kapıcısı Adilin getirdiğini söylemişlerdir.

Zabita, yakalanan kızlardan birinin, henüz çok genç bir yaşta olduğunu tesbit edince, kapıcı Adili fuhşa teşvik suçile tevkif ederek mahkemeye vermiştir. Diğer kadınlar hakkında da tahkikat yapılmaktadır.

Genç kızları fuhşa teşvik edenler hakkında sıkı ve şiddetli ceza tatbik edilecektir. Zabita, Beyoğlunda, şüphelendiği bazı evleri sıkı bir kontrol altına almıştır.

Bayan Halide Tekrar Şehir Tiyatrosuna Girdi

Kıymetli san'atkar temsillere başlıyor

Bir müddet evvel Şehir Tiyatrosundan ayrılan kıymetli sanatkar Bayan Halide, tekrar Şehir Tiyatrosuna avdet etmiştir.

Şehir Tiyatrosunda hakikaten bir boşluk ihdas eden Bayan Halidenin ayrılığı, İstanbulluları o vakit, ne kadar üzdüyse, tekrar bu sahneye dönüşü, o kadar çok sevindirmiştir. Kıymetli sanatkarımıza muvaffakiyetler dileriz.

Ruam Mücadelesi Sona erdi

Hayvanlarda hastalık görülmedi

Şimdiye kadar yalnız İstanbul Belediye hudutları içinde devam eden ruam mücadelesinin esas kısmı ikmal edilmiştir. Bu münasebetle sekiz aydanberi bu işde çalışmakta olan heyetin mesaisinin devamına lüzum kalmamış ve mücadele için Belediye Baytarlık İşleri Müdürlüğünün reisliğinde aynı zamanda laboratuvar ve pratik'e meşgul olmak üzere Baytar ve Fen memurlarından mürekkep altı kişilik bir ekip bırakılmıştır.

Diğer taraftan Ziraat Vekâleti de hayvan hastalıklarına ve bilhassa bunların sirayetine karşı geniş ölçüde bir mücadele açmıştır.

Mücadeleye eyülün on beşinde başlanacak ve kânunuevvelin birinci haftasında bitirilecektir. Bunun için muhtelif vilâyetler muntakalara ayrılmıştır.

Tapu senetleri Sür'atle verilecek

Tapu senetlerinin; tesvili ve ferağ muamelesini müteakip yani alâkadarın ikinci bir müracaatine lüzum kalmaksızın verilebilmesinin temin için tesdilen evvel yazılmasında hakkında dün tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğünden bir tamim gelmiştir.

Halk filozofu diyor ki:

Sebebiyet verdiği-miz bir mesele ve fakir kimdir?

Burada, bu sütunda, bugünkü uyanık cemiyetimizin, hükümetimizin, belediye meclisimizin ve halkımızın halk işlerindeki haslına minnettarlığımızı söylemeğe borçluyum. Zira yine burada, bu sütunda, sırf halkın derterini evlât edinmiş bir vicdanla ortaya koyduğumuz vicdanla ortaya koyduğumuz kabartacak akisler yapmış bu lunuyor:

Belediye hastahanelerimizde halktan ücret alınması meselesi gerek belediye meclisimizde, gerek matbuatımızda geniş bir münakaşa kapısı açtı.

Evvelâ, halk ve memleket bakımından her hangi bir hataya düşülmemesi için yükseltilecek bir sesin belediye meclisindeki halk mümessillerinin vicdanında akisler yapmış olmasını pek tabii buluyoruz. Meclis meseleyi prensip bakımından münakaşa etti ve fıkara halkın mülaka ücretten istisna edilmesi müdafaa olundu. Ancak, halktan fakir olanın ne suretle tayin edileceği meselesi için bir formül bulunması istenildi.

Gazetelerimizde (fakir) in muayyen bir tarifi bulunması için hemen her meslek münevverlerimiz fikirlerini söylemektedirler.

Halk işleriyle bu geniş alâka, çok hassas ve mütakamil bir cemiyet içinde yaşadığımız hakındaki şuurumuzu bir kat daha kuvvetlendirmez mi?

Ancak aldanmıyorsam, mesele iki esastan ele alınabilir: Evvelâ belediye sıhhat işleri ücretle yapılabilir mi meselesi, ki umumî prensip meselesidir. İkincisi: (fakir) in tayin edilmesi için bir formül bulunup bulunamayacağı meselesi ki, burada bu, bir ekonomi değil, bir hukuk meselesidir.

Bizim bildiğimiz fakir cemiyetlerin ekonomi ve medenî şartlarına nisbetle her memlekete göre ayırdır. Meselâ Amerikada yerden tavana kadar iki pence - reli odası, akar sıcak ve soğuk suyu olmayan adam kanunca fakir addolunur ve cemiyet tarafından muavenetle muhtaç sayılır ki var düşünün!

Onun içindir ki nazari ve ilmi tariflerin burada yeri yoktur. Fakiri, yani cemiyetin himayesine alacağı ferdi, her memleketin medenî, ictimai ve iktisadî şartlarına göre ancak kanun tarif ve tahdit edebilir, kanun!

Halk Filozofu

Fırıncılar, Lokantacılar, Berberler...

Yıllık toplantılarını yaptılar, yeni idare heyetlerini seçtiler

Şehrimizdeki esnaf cemiyetlerinin senelik kongre ve intihabları başlamıştır. Bu cümleden olarak kuyumcular cemiyetinin idare heyeti intihabı bugün, Kapıcılar cemiyetinin de yarın yapılacaktır. Berberler cemiyetinin yıllık toplantısında dün Halkevinde yapılmıştır. Çünkü toplantıya 1250 kişiye mukabil ancak 73 kişi iştirak etmiştir. Eski idare heyeti istifâ ettiğinden yerine yenileri seçilmiş ve riyasete Ahmet Sükûti, azalıklara da İsmail Hakkı, Recep, Mustafa Turan, Kemal, İhsan ve yedek azalıklara da Ahmet, Şükrü Şaşmaz, Adem, Emin, Kadri, Şükrü seçilmişlerdir. Diğer taraftan Lokantacılar cemiyeti seçimi de ikmal edilmiştir.

Reylerin tasnifinde idare heyetine sırasıyla Mustafa Konya, Mehmet Hüsni, Ali Rıza, Abdullah, Şükrü, Kadri, Ömer, Rıza, Salih, Mehmet Öztürk, Tahir aslı azalığa seçilmişlerdir.

Köy mektepleri Beş sınıfa Çıkarılıyor

Bazı mektepler de birleştirilecek

Köy çocuklarının ekserisini üç senelik tahsille bırakmamak için tetkikat yapılmaktadır.

Bunun için önümüzdeki sene den itibaren açılmak üzere yeni köy mektepleri tipleri tasavvur edilmektedir. Buna nazaran, birbirine yakın köylerin talebesi bir mektepte toplanacak ve bütün civar köylerin talebesi tam teşkilatlı bu ilk mektepten istifade edecektir.

Bu mektebin adına (Gündüz ilk okulu) ismi verilecektir.

Birbirine uzak köylerde ilk devre, yani üç sınıflı ilk okul bulunacak ve ikinci devre tahsili müşterek mektepte yapılacaktır. Bu mekteplere de (Muhtelit birlik okullar) denecektir.

Ayrıca birbirine uzak köylerde muvakkaten yatılı birlik okulları kurulacaktır.

Şehir Dışında Kesilen etler

Yemek için getirilen etlere belediye karışmayacak

Belediye hudutları dışında kesilen etlerin şehir hudutları dahiline girebilmesi için yeni bir karar vermiştir.

Buna göre, mezbaha olmayan yerlerden mezbaha olan yere kesilmiş olarak getirilecek et ticaret maksadile nakledilirse belediyenin müdahale hakkı vardır.

Aksi halde yemek için getirilen etlere belediye hiçbir suretle karışmayacaktır.

18 Mart

18 Mart zaferinin yıldönümü münasebetile yarın akşam Eminönü Halkevinde merasim yapılacaktır.

Merasimde muhtelif hatipler tarafından 18 Mart zaferi hakkında nutuklar söylenecek, bu arada Deniz mektebi muallimlerinden İsmail Hakkı tarafından Çanakkale menkıbeleri anlatılacaktır.

Merasim sonunda Çanakkaleye dair ordu ve halk arasında meşhur halk türkülleri söylenecektir.

Ayakta Tedavi

Alınacak ücretin pahalı olduğu anlaşıldı

Şehir meclisi bugün öğleden sonra saat on dörtte son icimainı yaptı ve çünkü ictimada müzakereye başlanıp da bir karar alınamayan bütçe işini tetkike başladı.

Bu meyanda hastanelere müracaat ederek ayakta tedavi edilmek isteyenlerden alınacak ücret tarifesi karşılığı olarak varidat bütçesine yirmi bin lira konmuş ve masraf kısmına da aynı miktar zamm edilmiştir.

Dün birçok aza bu itirazı tetkik etmişlerdir. Bunun bir emri vaki olduğunu söylemişlerdi. Meclisteki bir kısım aza da bu ücretin aleyhindedirler.

Edebî roman: 14

Sen de seveceksin!

Etem İzzet Benice

— Orası neresi?
— Bahriye hastahanesi...
— İçinde kim var?..
— Hastalar...
— Annem de orada mı?
— Hayır. Annen orada değil.
Başka hastahane.
— Hangisinde?
— Haseki hastahanesinde...
— Ne vakit gelecek?
— Bir iki gün sonra...
Gürbüz, kırmızı yanaklı, parıltılı maviş gözlü, bol sarı saçlı, bulutluk bulutluk, şen, cana yakın çocuk yine sordu:
— Süt anne Haseki nerede?
— İstanbulda...
— Bizim oturduğumuz yer neresi?
— Kasımpaşa.
— Kasımpaşa da İstanbul mu?

— İstanbul çocuğum.
Pencerenin önünde oturuyorlardı. Ev, merkez hastahanesine çikan yokuşun üstünde. Kafesin arkasından Haliç bütün çıplaklığı ve güzelliğiyle, Sarayburnundan ta Ayvansaray'a kadar bütün İstanbul artistik çizgileri ve bir bakışta gözü alan hususiyetleri ile gözüküyor. Çocuk yine sordu:
— Annem niye hastalandı?
— Apantisit oldu yavrum?..
— O ne demek?
— Kör barsağın hastalanması.
— Nasıl oluyor?
— Mektebe gidince öğreneceksin.
— Ne vakit ben mektebe gideceğim?
— İki yaş sonra...
Çocuk buna üzülürdü:

— Üüüü çok be...
Ve.. dudaklarını büze büze, parmaklarını parmaklarına geçirip kollarını uzata uzata tatlı sesle:
— Ben beş yaşındayım değil mi süt anne?..
Dedi.
— Daha beş olmadın...
— Ne vakit olacağım?
— Üç ay sonra.
Ve.. genç kadın gözlerini kıstı, hatıralarını uyandırdı, onları hesaphya, saya çocuğa anlattı:
— Dur bakayım. Beni komiser babam buraya getireli 49 ay oluyor. O vakit sen sekiz aylıktın. Öyle ya üç ay daha istersin ki beş yaşında olasın.
— Senin komiser baban kim?
— Şakir bey. Baban amcan.
— O senin baban mı?
— Babam ya.
— Niye baban?
— Beni o buraya getirdi.
— Benim babam nerede?..
— Şamda.
— Niçin gitti?..

— Muharebe var. Büyük harp açıldı.
— O da muharebe mi yapacak?..
— Askerlere başlık edecek. Zabit değil mi?
Bu yaşta ki her çocuk gibi sormaktan bıkmıyan Güneş de yine sanki büyük birşey düşünüyor ve söylenenleri kafasına iyice yerleştiriyormuş gibi başını salladı ve.. kendi kendisine bildiklerini tekrarlardı:
— Babam Nihad bey. Yüzbaşı idi, binbaşı oldu. Kardeşi Şakir bey amcam. Annem Firdevs hanım. Süt Annem Lutfiye hanım.. oğlu Güneş bey...
Genç kadın onun ağzından bu sözler çıkar çıkmaz:
— Oh.. o söyliylen ağzını sevirim, yerim...
Diye çocuğa sarıldı, öptü, öptü. Güneş kurtulmak için çirpiniyor, yine birşeyler sormak istiyordu:
— Süt anne...
Süt anne orali değildi. O kaba - ran bütün sevgisiyle onun yanak - (Devamı var)

Van Zeeland - Degrel

Belçikada Faşistler ne yapmak istiyorlar? Hükûmeti devirebilirler mi

Hariciye Nazırının söylediğine göre:

— Reks hareketinin şefi olan Degrel en kısa bir zamanda iktidar mevkiine geçmek istiyor.

Fakat...

Bunu yapabilecek kudrette midir? Zannetmiyorum.

Belçika Hariciye Nazırı Paul Spaak

Kim bir zamanda Belçika demokrasisinin istikbali ile oynanacaktır.

Bir defa reksistler ne yapmak istiyorlar? Bunu henüz iyice bilen kimse yoktur. Başvekil Van Zeeland'ın idaresinde Belçika'daki iktisadi vaziyet tedricen düzelmeğe başlamıştır.

Fakat Degrel yeni bir vaziyet ihdas etmiş ve kısmi intihap yapmasına yol açmıştır. Onun içindir ki, 11 nisanda bütün kuzunu oynayacaktır.

Şimdi hariciye nazırı Pol Spaak'ın sözlerini dinliyalım. Nazır diyor ki:

— Van Zeeland hükûmetinin yirmi dört aydanberi yaptığı işleri «muazzam» kelimesile tavsif edebiliriz. Memleketin iktisadi istikbali timitlerle doludur.

Fakat memleketin manevî ve siyasi vaziyeti gönlümüzün istediği gibi değildir. Çünkü reksistlerin yaptıkları propagandalar havayı zehirliyor. Ben, tehlikeyi izam edenlerden değilim. Fakat ehemmiyetini de inkâr etmiyorum.

Memlekette başlayan bu tehlikeli ve cür'etkârane propagandayı durdurmak lâzımdır.

İtiraf ederim ki, bizde başlayan Reks hareketinin, iktisadi vaziyeti islah etmek suretile önüne geçmek mümkün olmayacaktır. Politika sahasında da mücadele lâzımdır.

Bir koalisyon kabinesi olan Van Zeeland hükûmetinin şimdiye kadar en büyük kusuru, siyasi bir mezhebi ve felsefesi olmamasıdır.

Fakat bu kusurun tamiri kabildir. Bir defa müdafaa edilecek müşterek bir toprağımız olduğunu unutmayalım.

Ben, Degrel ile küfür ederek mücadele etmek isteyen insanlardan değilim. Degrel'in kendisine göre bir çok meziyetleri vardır: İyi bir hatıptır, reklâm işlerinde bir dâhi sayılabilir. Gerçi siyasi, iktisadi ve içtimai hiç bir meziyeti yoktur. Fakat

her şeyden koku alışı sayanı hayrettir. Cür'et ve cesaretine hudut yoktur. En küçük ve en ümitsiz dahi olsa, her çareye baş vurmaktan çekinmez.

Reksizm sadece bir hareket - ten ibarettir, programı yoktur.

Degrel de bunu saklamaz. Maksadını ve fikirlerini saklar.

İlk düşüncesi şudur: İktidar mevkiine geçmek! «ondan sonra ne yapmak lâzım gelirse yaparız» der. Bir defa makamına geçerse, prensipleri ve usulleri kendisini uzun seneler yerinde tutar. Çok canlı bir adamdır.

Fakat bizim için o kadar korkutucu (Devamı 6 ncı sayfa)

Belçikadaki Faşist partisinin şefliğini yapan otuz yaşındaki politikacı: Degrel

HIKÂYE

Yazan: Halil Nusret Ertüz

Güneş batarken

Nermin, oldukça yüksek bir ailenin iyi tahsil görmüş, yegâne kızıydı. Zengin bir tüccar olan babası onu ta küçükten Robert ları, Bebekte sahil boyunda dok - Kolleje vermiş, ve iyi terbiye alması için de âzami gayret ve feda - kârhkta bulunmuştu. Siz Nermini şüphesiz tanıyorsunuz! Fakat bundan iki sene evvel bazı yaz akşam - laşmış olsaydınız bu çehreyi şimdi muhakkak hatırlardınız.

Henüz on yedi yaşlarında ya var ya yok... Siyah saçlı... İri siyah gözlü, küçük kiraz gibi kırmızı dudaklarının ucunda daima gizli bir gülüş saklı idi... Bazan gözle - rini şöyle iki yana kaydırıp kırpa kırpa konuşurdu.

Uzun boylu bir kız... İşte Nermin... herkesten kaçır, inzivayı çok sever, akşamları gün ufukta ba - tarken Nermin, yalnız başına ev - den çıkar ve Bebekte sahil boyun - ca giderek hisarın, aşyanın üstün - den kolleji sırtlarına doğru uzanırdı...

Bilir misiniz onun için buradan grubu seyretmek ne kadar tatlı, ne kadar hoş oluyordu!

Arnavutköyünün tepeleri arkasından güneş, akşamın siyah göl - geleri içinde binbir renge dağıla - rak eriyor... Uzaklarda şemsiye şeklinde çam ağaçları pembe bir zemin üzerine resmedilmiş siyah dekorlar kadar cazip ve canlı du - ruyor...

Tatlı bir sonbahar akşamı, gö - nüllere sükunet veren uzupun boş - luklar... Karşı sahillerdeki evler tıpkı evliyaların torbasını andırı - yordu. Nermin bir ağacın altına ot - turmuş (Reşad Nurinin Çalıkuşu) romanını okuyordu.

Birdenbire bir ılık sesi işitti bu ılık, daha doğrusu dudaklardan Jö - külen bir fokstrot onu bir dakika

işin kitabın ağır, sürükleyici he - yecanından ayırdı... döndü baktı.

Bu, uzun boylu, geniş omuzlu, dalgali kumral saçlı, beyaz pa - talonlu bir gençti... Dikkat etti o genç te kendisine bakıyordu.

O gence hiç aldırış etmedi. Ve tekrar okumağa başladı...

Kumral gencin dudaklarından dökülen nağmeler uzaklaştıkça ya - vaşlanıyordu... Nihayet bir an gel - di ki işitilmez oldu...

Bu küçük bir hâdise... Daha doğ - rusu hâdise değil, ufak bir hatıra. Fakat hatıralar yaşadından sonra kıymet kesbederler...

Bir gün, Şişlide Boranların evinde bir çay ziyafeti verilirdi. Davetli olduğu için Nermin de Şiş - liye gitmişti... Ev hıncıncı kala - baktı. Birçok kimseler gelmişler - di, eğlenti çoktan başlamış... hiz - metci Nermini salona aldı, kadın erkek bir çok çift, piyanoda, ke - manla beraber çalınan oynak ha - vaya ayaklarını uydurmuşlar, mü - temadiyen dans ediyorlardı...

Boran, Nermini aldı köşede bir koltuğa oturttu. Konuşmağa baş - ladılar... Nermin çaydan, danstan o kadar hoşlanmazdı. Dansetmesi - ni her genç gibi şüphesiz ki arzu e - derdi.

Fakat aynı zamanda da şüphe yok ki mütemadiyen kavalie de - giştirmeyi hiç doğru bulmazdı. İş - te bunun için dansetmiyordu. Bir aralık masanın üzerinde duran mo - dellere gözü ilişti ve bunları ka - rıştırarak sahife sahife tetkike başladı.

Aradan epeyce müddet geçmişti. Dans durmuş ve herkes masanın başına gelerek çaylarını almağa başlamıştı. Birdenbire oda yeni bir ahengin heyecanile sarsıldı. Bu a - henk o kadar kıvrak ve o kadar (Devamı 6 ncı sayfa)

Cayenne şehrinde Güyan stadyoma ve bir m - rasım günü yapıpken bu ciheti de ileri sü - rerek cezayı azaltmak istedi.

— Hakkında çok ağır bir ceza da tertip edilse dediginizi yap - mam, mösyö Forkuva.

Görüşmemiz beş dakika sürmüş olacak ki, heyet yerine geldi. A - vukatlara müdafaaalarımı yapmaları söylendi. Her ikisi de benim de - diklerimi tekrardan başka birşey yapmadılar.

Avukatların müdafaaasını müte -

Güyan'a sürülen Türk polisinin hakikî hatıraları: 14

Harp divanı reisi söylediğim sert sözler karşısında bana kızılıyordu

— İşgal ordularının efradı aley - hine silâh istimal etmek bir cina - yettir.

— Ben, bu kanaatte değilim. Benim vurduğum iddia edilen asker - ler bir vak'a çıkarmışlardı. Sar - hoş ve silâhlı idiler. Takip edil - medikleri takdirde ikinci bir vak'a çıkarmaları pek muhtemeldi.

— Onu düşünmek kendisine mi düşermiş?

— Bir zabıta memuru olmak iti - barile evet bana. Daha bir çok bi - günah insanların sebepsiz yere öldürülmemesi için böyle düşün - meğe mecburdum.

— Bir Fransız neferinin tedibi

Türk polisinin vazifesinden de - ğildir.

— Umumun selâmeti tehlikede olunca milliyet aranmayacağını takdîr edersiniz...

— Neferlerimizi öldüren bu mu - dur?

— Bilmiyorum. Birçok silâh a - tıldı. Sıhhat yurduna ait çatı üze - rinden Fransız kuvvetleri de ateş açmıştı. Onların da isabet etmiş olması melhuzdur.

— Kendisi vurmak kasdile attı - ğını itiraf etmelidir.

— Hayır, ben, sırf, üzerine çeki - len süngüler üzerine nefsimi mü - dafaa için tabanca kullandım.

Kasd ve maksadım kendimi kur - tarmaktı. Böyle yapmamış olsam, öldürüleceğim şüphesizdi.

Sık sık nefes alan reis, kaşlarını gattı:

— Maznunun fikirleri hakikate uymuyor. Cezasını çekecektir. Şe - rikî cürümleri varsa onları da söy - lesin.

— Yoktur. Bu işte birtek başıma hareket ettim.

Birinci celse bitmiş, beş dakika istirahat verilmişti. Forkuva yanı - ma geldi.

— Avukatınız olduğum için her - şeyi açık konuşmalıyız. Vaziyet, cezasız kurtulamayacağımızı göste -

riyor. O haldé, işimiz, bunu hafif - letmeğe çalışmak olmalıdır.

— Ne gibi?

— Cürme bir şerik bulmak sure - tile. O takdirde verilecek ceza i - kiye bölünmüş olur.

— Şeriki cürmüm olmayınca ne yapmalı?

— Niçin? sizinle tevkif edilmiş bir polis arkadaşınız daha var. O - nun da dahil edilmesi niye müm - kün olmasın?

Gayri ihtiyarî sesimi yükseltmi - şim:

— Ne münasebet Mösyö Forku - va? Vak'ada bulunmamış bir kim - seyi ne diye bulunmuş gösterebi - liriz?

— Öyle bilinmiyor mu zaten?

— İstediyi kadar bilinsin Doğru - yu ben bilmiyorum muyum? Öyle ol - duğu halde nasıl olur da bir polis efendi de benimle birlikte hareket etti, derim?

— Siz bilirsiniz. Avukat, müvek - kilini kurtarmak yolunda her çä - reye baş vurur. Ben de, müdafaa -

(Devamı var)

Şişmanlar

Zayıflamak isteyenler bir ayda dört kilo kaybedebilirler?

Yalnız, birazcık tarif edeceğimiz eziyete katlanmak lâzımdır

İlk günlerde hakikaten eziyetir, fakat sonra alışırsınız

Yazan:

M. Sami Karayel

Bazı beden-terbiyesi mütehas-sisleri şişmanları zayıflatmak, kamburları düzeltmek, çirkinleri güzelleştirmek için evlerinin salonlarını doktorlar gibi müsterilerine açmışlardır. Bu mütehas-sislerin doktorlardan bir farkı var-dır. Mütetabib oldukları için a-lenen gazetelere ilân vermekten çekinirler. Evlerinin kapılarına ih-tisaslarını havi birer levha as-mazlar. Tıpkı merhum çıkıkcı Şah-razar gibi, el altından icrayı san-at ederler.

Bence; bu yolda mütetabib ge-çinen beden terbiyesi mütehas-sislerini Sıhhiye Vekâleti diploma-sız ebeler gibi derhal menetmeli-dir.

Türkiyemizde kendilerine be-den kültürü mütehas-sis süsü ve-rir Şahnazarlık yapanlar mahdut kimselerdir.

Acaba Sıhhiye Vekâleti bunların icrayı san'at etmesine müsaade et-miş midir?

Bu mukaddemeyi yapmaktan maksadım; okuyucularımın bu ya-zımla, beni saydığım üfürükçüler meyanına koymaktan tenhiz etme-lerini hatırlatmaktan ibarettir.

Okuyucularıma sunduğum bu yazımı Hanri Laval isminde bir Fransız mütehas-sis yazılarından kısmen tercüme, kısmen de kendi tecrübelerime istinad ederek ver-miş oluyorum.

Size beş hareket veriyorum, bu hareketlerden birincisi ip atlama-dır. Birinci resimde gördüğünüz veçhile soyunursunuz.

Hareket yaptığınız odanızın ve yahut salonunuzun pencereleri cereyansız olmak üzere açık bu-lunmalıdır.

İple, bildiğimiz gibi, önden ve arkadan çevirmek ve ayak uçları-na sıçrayıp düşerek ve yaylanarak

Üç defa atlayınız.

İpi her çevirişte göğsünüz ileri, omuzlarınız geri, başınız dik ol-malıdır. Vücudunuz. Bir yay gibi her sıçrayışta boşalıp dolmalı, ya-ni yaylanmalıdır.

Üç dakika devam edecek olan ip atlamalarının her bir dakikası bittikçe birer dakika istirahat ve-riniz. Ve bu suretle ip atlama mü-detinizi istirahatlerle beraber al-tı dakikaya iblâğ ediniz. İp atlama-larınızda kol, sırt ve göğüs hare-ketleri yerine kaim olmak üzere, ipi çevirirken kollarınıza atıl bir şekil vermeyip daima müteharrik

resimde görüldüğü gibi, küçük ve büyük darpli hareketlerle devrê-tiriniz. Bu hareketi yaparken, başınız ve belden aşağı kısmınız sa-bit kalacaktır.

Bilâhara resimde tamamlı gö-rüldüğü gibi gövdenizi yere uza-tınız. Ve aynı hareketi tekrar edi-niz. Hareket sağlı ve sollu darbeler ve devirler şeklinde olacaktır. Hareket miktarı onar kere...

ÜÇÜNCÜ HAREKET, ÜÇÜNCÜ RESİM

Bir parça istirahatten sonra, i-kinci hareket vaziyetinden resim-

ve değişik şekiller veriniz.

İKİNCİ HAREKET
İKİNCİ RESİM

Ayaklarınızı bir kanapeye tak-tıktan sonra, elleriniz ikarnızın üzerinde kilitleyiniz. Dizleriniz a-çık ve kırık bulunsun...

Gövdenizi evvelâ, yere temas etmemek üzere geriye uzatınız, ve

de görüldüğü şekle gelirken el-lerinizi enseye koyunuz.

Ve, gövdeyi resimdeki gördüğü-nüz kavışlı beyaz çizgi seyrinde bir sağa bir sola bükünüz.

Hareket miktarı on kere.

DÖRDÜNCÜ HAREKET
DÖRDÜNCÜ RESİM

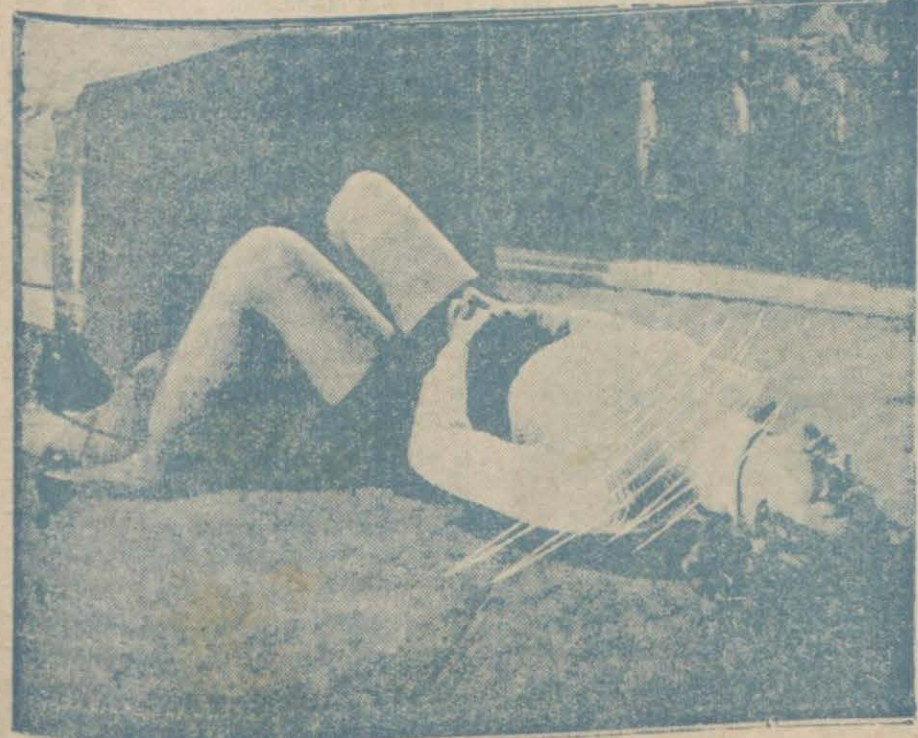
Bir parça istirahatten sonra; göv-deyi resimde görüldüğü gibi, geri-ye uzatınız. Ellerinizi kavuştur-duktan sonra, belinizden aşağı o-lan kısmınız sabit olmak üzere gövdenizi sağdan sola, soldan sağa bir fırıldak gibi çeviriniz.

Hareket miktarı on kere.

Dördüncü hareket bittikten son-ra, birinci ip hareketini istirahat-larile beraber altı dakika olarak tekrarlayınız.

Hareketlerin hitamında, vücut-leri müsait olanlar düş yapabilir-ler. İlk banyo da faydalıdır. Bun-ları yapamayanlar vücutlarını hav-lu ile sildikten sonra bol kolonya ile uğmalari çok sıhhi ve muvafık olur.

Tavsiye ettiğim hareketleri her gün ve her sabah muntazaman bir ay yaparsanız, hiç şüphe etmey-i-niz ki bir ayda okkanızdan dört kilo safra atmış olursunuz.

Meşhur Damacılar...

Horoz ve koçların boyunları-na nişanlar takan, yağlanıp güreşen bir padişah

Damacı İbrahim diyor ki:

— Ben, padişahı değil, 200 lirayı davet ettim.

Otuz kırk yıl evvel, dama mera-kı bir alev gibi İstanbulu sarmış-tı. Bu alevden sıçrayan kıvılcım-larla yanan, bu işe merak sardı-ranlar bugün bile çoktur. İs-an-bulda.. Fakat doğruyu söylemek lâ-zımgelirse dama ihtiyar harcı, tembel işi, uyuturucu bir oyun-dur. Bu çabukluk, hareket asrın-da, insanı, satrac veya dama tah-tası başında saatlerce, günlerce, çivilemek, hem garip, hem gülünç-tür. Bunlar insanı uyuşuklağa, vakitsiz ihtiyarlığa götürür. Asrın zihniyetine, çabukluk ve hareket mekanizmasına uymayan her şey muzır ve tehlikelidir.

Dama bizde nerede oynanır?

Kahvelerde..

Damacıların semt semt kahve-leri vardır. Üsküdar'da Horhor çeş-meğinde, Fatih'te park karşısında, Beyazıt'ta, Sultanahmette...

Dama merakı Osmanlı tarihinde başlı başına bir devir teşkil eder.

Bu sözüme hayre tmi ediyorsu-nuz?

Samur devri, Lâle devri gibi u-zun ve kısa sürmüş devirler olur-da, dama devri olmasın mı?

Delî İbrahim, sakallı inçiler dizdirmek, divarlara samur kaplat-mak merakile sapıtmıştı. Zırzop padişahın bu çilgince merakı yü-zünden gece yarılari evler basıldı, dükkânlar soyuldu, garşılar talan edildi, herkesin evinde dükkânın-da bulunan samurları zorla alındı.

Üçüncü Ahmet, lâlele merak sar-mıştı. İstanbulu daima renk, ses neşe ve setaret terennüm eden garîr (Nedim) e:

Bir n'im neş'e'ye say şu cihanın baharını

Bir sır kesideye tut lâlezarını dedirtecek kadar baygın, anenk dolu nağme, çenk ve çığfane çolu bir lâlezare çevirmişti.

Abdülâziz'in de garip tabiatları, merakları arasında bir de dama merakı vardı. İlk ve son damacı padişahı olur.

Onun padişahlığı sıralarında, başta kendisi, arkasında rical ve kibar sınıftan olmak üzere orta halli ailelerle, esnaf tabakası, şu-rada burada, kırlarda, gölgeli deniz kıyılarında eğlenceler tertip ederek eğleniyorlardı. Halk kah-kahadan musikiye, musikiden çarap ve rakı kadehine koşuyordu.

Fakat, memlekette görülen bir eg-lence ve neşe milletin zenginliğin-den, hazinenin, malîyenin bolluk içinde olmasından ileri gelmiyor-du. Galatî bankerlerinden ağır faizlerle alınan borçlar malîyevi mahvediyordu. Refah, her devirde olduğu gibi, İstanbulu münhasırdı Anadolu, ağır vergiler altında i-nim inim inliyordu. Köylü aç ve sefildi.

Köylünün ağılığı, padişahın u-murunda bile değildi. Gülmücein-den «sureti mahsusada getirilen pehlivanlar» padişahın karşısında

Yazan:

Münir Süleyman Çapan

güreşiyorlar, birbirlerini (göğüs çaprazı) na alarak yenmiye çalı-şıyorlardı. İri ve gürbüz vücutlu pehlivanların ustaca oyunları, «kaz kanadı» ile «Boyunduruk vuruşla-ri» padişahın ağzını sulandırıyor, coşturuyor, hemen oracıkta soyu-nup «kışpet» ini giyerek, güreşe tutuşuyordu.

Adilge Müfettişlerinden merhum B. Saldıhaddin

Padişahın zevklerinden biri de koç ve horoz dövüştürmekti. Kor-kunç ve büyük boynuzlu bir ta-rafta tos vururlarken, öbür tarafta Hint ve gelincik ibikii Denizli horozları birbirlerini pen-çeliyerek, gagalıyarak dövüşürle-rdi. Bu kanlı manzara karşısında, padişah büyük bir heyecana ka-pılıyor, devletin en büyük nişanını galip gelen koç ve horozların boy-nuna takmaktan kendini alamıyor-du.

Abdülâziz'in bütün bu merak-larından başka, bir de dama ip-tilâsı vardı. Devrinin en meşhur da-macılarla oynar ve hepsini yener-di.

Bu devrin meşhur damacıları a-rasında birinci mevkii işgal eden Ethem efendidir. Bu zat 1225 yı-

linda Üsküdar'da doğmuştur. Ü-lünciye kadar (has ahır) kâtipli-ğinde bulunmuştur.

Ethem efendi damada büyük bir kudretti. (3000) «açmaz» ı vardı, bunları büyük bir çabuklukla ve kolaylıkla yapardı. Onun yalnız «açmaz» ları, meşhur değil, nü-k-teleri de meşhurdur. Hazır cevab-lığını gösteren fıkraları, hikâyeleri, hâlâ söylenir, anlatılır, fıkra ve mazmun meraklıklarının ağzından düşmez.

Garnitür kabilinden bir kaç fı-k-rasını yazıyorum:

Bir mecliste herkes karısından şikâyet ediyormuş. Ethem efen-diye:

— Sana bakıyoruz da karına a-cıyormuz!

Demişler. O da cevap vermiş:

— Karımı görseñiz bana acırsı-nız.

Bunun üzerine Ethem efendi şu fıkrayı anlatmış:

— Geçen gün bermutat fırıncı-dan etmek alacaktım, fırıncı «ev-den aldılar!» dedi. Merak ettim, kim aldı, dedim. Büyük ananış geldi, aldı, diye cevap verdi. Hal-buki bizim evde ne ana, ne de bü-yük ana var. Karım vardır.

Bu fıkrayı anlattığı tarhte Et-hem efendi 75 yaşında idi. Yine bir gün, Ethem efendi zil zurna sarhoş bir halde, önünde laterna göbek atarak gidiyormuş. Ak sa-kallı yetmişlik bir ihtiyarın, bu halini gören bir kadın:

— Vah vah zavallı herif aklını kaçırmış!..

Diye ızharı teessüf etmiş. Bu-nu işiten Ethem efendi:

— Hayır, hanım, hayır! Diye ce-vap vermiş. Aklımı filân kaçırmad-ım bu işi edepsizliğimden yapı-yorum.

Asrın diğer damacıları arasında İbrahim efendi, Haçık ağı, mâ-beyn başkâtibi Ziya bey var-ı. Bun-lar birinci derecede damacılar-ardı. İkinci derecede olanlardan ser-yaver Halil paşanın Kabataş'daki konağında toplanarak dama par-i-leri yapıyorlardı.

İbrahim efendi de, tıpkı kayın pederi Ethem efendi gibi bir nak-te adamı idi. Devrinin en zarif bir söz şahi idi.

Bir gün Abdülâzizle dama oy-narken padişahı düğüne çağır-mış:

— Akra-badan birinin kızı evle-niyor, yarın bende hanede düğün var, buyurun, gelin! Demişti.

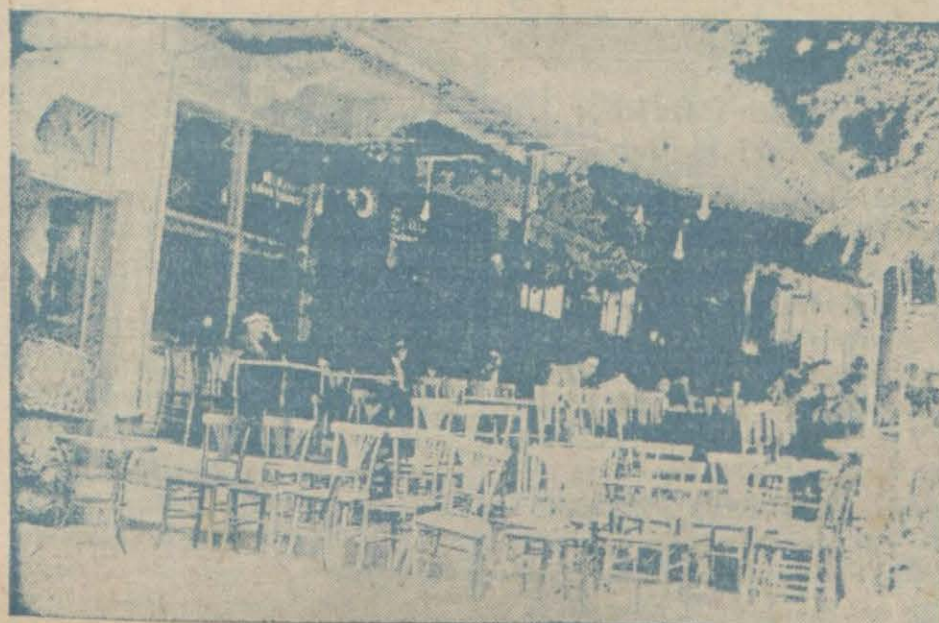
Padişah düğüne geleceğini va-dediyor, ve ertesi gün 200 lira gön-deriyor. İbrahime soruyorlar:

— Padişah da düğüne davet e-dilir mi? Korkmadın mı çağırır-ken...

Cevap veriyor:

— Ben padişahı değil 200 lirayı davet ettim!

Son devrin kahve damacıları i- (Devamı 7 nci sahifede)

Üç komita

Makedonya komitacıları arasında 13 yıl

- 14 -

Balkanlarda çeteciliği ilk tesis edenlerden meşhur Bulgar şairi Botev namına Vraca kasabasında dikilmiş bir heykel vardır. Resimde, Botev namına yapılan bir ihtifal esnasında nutuk söylenildiği görülmektedir.

İardı. Voyvodaların hususi surette Balkanlardan gönderdikleri çete ler Bulgaristanın muhtelif muntakalarındaki düşmanlarını gidip tepeliyorlardı.

Sofyada gözlerimiz önünde, sokak başlarında bu suretle öldürülenleri biz bir çok kereler gördüğümüz için, bu kanlı hâdiselere karşı içimizde alışkanlık hasıl olmuştu. Onun için, herkes komitelerin bu çarpışmalarına ehemmiyet vermemeğe, dudak büküp geçmiye başlamıştı. Sırası gelince hatıratımızın başka yerlerinde bu kanlı çarpışmalar hakkında daha

Katil Yonkof yakalandı.

Razgrat kazasının Ada köy muhtarı Hafız Osman Ef.-yi katleden Dobruca katili Yonkof ile arkadaşları Krum Popof ve Angel Petkof Razgrat hapishanesinden bir kaç ay evvel firar etmişlerdi. Bu azıtlı katillerden Yonkof ile Popof bir kaç gün evvel Rusçuk kenarındaki bağlarda yakalanmışlar ve hapse hıkmışlardı.

Delorman havalisinde belli başlı Türklerle zengin köy ağaları, Dobruca komitalarının yatağanları altında can veriyorlardı. Yukarıdaki kütübede okunan yazı, (Delorman) gazetesinde basılmıştı ve, Dobruca çetelerinin Türkleri öldüren belli başlılarından iki katili, Bulgar hükümeti tarafından yakalandığını Bulgaristan Türklerine bildirmekte idi.

uzun tafsilât verirken görüleceği üzere, komiteler bütün azametlerini, müsellâh, bombalı kıyafetlerle Bulgar ve Türk sakin halka karşı göstermişlerdir. Meyhane nin diğer köşesinde mağrur, mağrur konuşanlar da bu tiplerden idiler. Şu meşin kasketli, kırmızı şalî, ayakları domuz derisi çarıkli genç Makedonya komitecisinin orta parmağında kalın bir de yüzük vardı. Yüzüğün üzerindeki taşın yerinde göz oyukları birer ufak siyah inci ile süslü bir insan kellesi remzedilmişti. Anarşistlerin, iki ölü kemiği üzerine kondurdıkları ölü kafası gibi, komiteler de böyle ölü kafalı ve siyah inci gözlü yüzüklerden çok hazzediyorlardı. Bunun için, oturanların çeteci olduklarını anlamak, onları her gün görüp tanıyanlar için zor bir iş de geldi. Bilhassa, meyhaneye gelip, bir köşeye yerleşen iki kemancı çingenenin, herkesin ağzında ve her yerde çok makbul olan Makedonya marşını çalmaya başlamalarından sonra vaziyet daha iyi anlaşıldı.

Genç komiteci bağıyordu: — Çaaall... çalll.

İki kemancı tekrar başlıyorlardı.

«Tirani çubu işte Napravim»
(*) «Çuđu igo ve Tarpim...»
Fakat, bu çalmanın ucu bucağı yoktu. Bir kere çaldılar, beş kere çaldılar, saatlerce, hep aynı Makedonya komitecileri marşını çaldılar ve Todor Aleksandrofun türküsunü söylediler.

(*) Zallimler, dehşet salacağız...
Yabancı boyunduruğa girmek için

Yazan:

M. Necmeddin Deliorman
Sofyadski (Deliorman)
gazetesi başmuhariri

Ölen komite reisi Todor Alek-sandroffa, öldürülen Dobruca komite reisinin fotoğrafları ve Trakya Komitesine ait bazı levha meyhaneye duvarlarını süslüyorlardı.

Meşin kasketli, ayakları domuz çarıkli genç ve yakışıklı Makedonyalı ikide bir ayağa kalkıyor ve Makedonya hakkında bir kaç sözle nutuk irat ettikten sonra çalgıcılara dönerek:

— Çallll... çalll.

Diye çıkışıyordu. Bu genç doymak bilmiyen bir aşk ile marşı dinledikçe, kendinden geçer gibi oluyor, kemancı çingeneye doğru dişlerini gıcırdatıyor, kafasını sallıyordu.

Ali ağa, Arabof ve ben kendimizi unutmuşuk. Yalnız şarap binliği boşaldıkça, Ali ağa meyhaneciye emrediyor, kadehler doluyor ve Arabofla ben içiyoruz ve nazırlarımız tekrar Makedonyalıları doğru çevrilir. Oturduğumuz masadan sabahdan beri kalmamıştık, Arabof dışarı çıkmamış ve Razgratda telefon etmemişti. Ben bu cihetten müsterih olduğum için Arabof ile muhabbeti uzatmaya taraftardım. Çünkü, Ali ağanın sayesinde buradan nasıl olsa yakayı kurtarıp tehlikeyi atlatabileceğime artık kanaatim vardı. Arabofun bana fenalık etmeyeceği ve Ali ağanın hatırıma kırılmıyacağı anlaşılmıştı. Aynı partiden olan Vazef ile olan rekabet mücadelesinde Arabof lehine benim bir gün oynayacağım roller olabiliyordu. Kafalar esasen dumanlanmaya başlamış, Arabof işi, gücü, vazifeyi çiviye asmıştı. Amma, beni de intihaplarda kendi lehine kazanmıştı. Gündüz saat, üçe, dörtte yaklaşıyordu. Dışarı çıkmaksızın Ali ağa, Arabof ve ben bu şarap masasının başında bütün bir gün geçiyor ve hâlâ da içiyorduk. Bu kadar fazla şarap, bana dokunmamıştı. Arabof, bir parça sarhoş

(Devamı var)

Piravadi Doktor
Basri Hayri

Bulgaristan Türklerinin münevver gençlerinden .ve Sofyada toplanan milli Türk kongresi ikinci reisi olan Piravadi doktor Basri Hayri, Türkleri müdafaa ettiklerinden dolayı Pravadi-ke çeteler tarafından takibale maruz bırakılmıştı. Bu yüzden, anayurda göç eden doktor Basri, Edirneye yerleşmiştir. Doktor Basri'nin eşi Bayan Zeliha de kocası gibi doktordur. İki genç doktordan birisi, Edirne belediye doktoru olarak, diğeri de, vontken mütehasssı olarak Edirne'de çalışmaktadır.

HİKÂYE

Güneş batarken

(4 üncü sayfadaki devam)

tatlı idi ki Nermin bile yerinden doğruldu.

Epeyce zaman evvel, Bebek sırtlarında yalnız başına otururken yalnız dolaşan kumral gencin dudaklarından dökülen nağmelerdi. Bir an o dakikaları düşünerek durdu ve uzaklarda günün batan rengini, ve gölgelerde kaybolan genç delikanlıyı ve onun uzaklarda karanlıklar içinde kaybolan karaltı halindeki hayalini görür gibi oldu. Şimdi bile hâlâ o akşam «Çalıkluş» nun satırlarını okuyor gibiydi. Birdenbire ne oldu, anlaşılmadı. Önündeki masanın yanına bir genç belirdi. Bu tamamiye o idi. O akşam Bebek tepelerinde, şimdi piyanoda çalınan nağmeleri fısıldayan beyaz pantolonlu, kumral saçlı, gençti. Nerminin önünde ufak bir itina ile selâm verdi ve kendisini takdim etti:

— Nusret Zeki!

Bunu bir söyledikten sonra bekledi. Vaziyetle, haliyle, hareketleri ile Nerminin dansa kalkıp kalkmayacağını soruyordu...

Fakat ikinci bir teklife meydan vermeden Nermin ayağa kalktı. Ve küçücük omuzlarını Nusretin geniş göğsü üzerine bırakarak, dansa başladı...

★

Nerminin bütün hayatı Nusret olmuştu. Daima onu düşünüyordu, onu hatırlıyordu. Fakat bununla beraber her zaman yeise kapılıyor ve iki ellerini avuçları içine alarak kendi kendine diyardı ki:

— Bu erkekler ne fena insanlar; o gün hiç dansetmemeye karar vermişim. O gece gelen birkaç kişiyi reddettim. Fakat sonra onu karşımda görünce dayanamadım. Ve kalktım. O muhakkak bunun farkında idi. Benim kendisine karşı şiddetli bir zaaf duyduğumu muhakkak hissetti. Fakat buna rağmen ufak bir imada bulunmadı.

Bir defa daha görüşmek için küçücük bir zaman bile istemedi. Yoksa ben o kadar çirkin miyim, hassas bir erkeği tatmin edemeyecek kadar ağır ve çekilmez bir kız mıyım?

Nermin, işte böyle düşüncelerle her gün, her saat kendisini üzüyor, mütemadiyen ağlıyordu. Hatâta şikâlmeye gidip Burhanlardan Nusreti tekrar kendisine bulmalarını için ricada bulunacaktı.

... pembe tatlı bir bahar akşamı... Gönüllere sükûnet veren boğuldukları... İşte Nermin Bebek sırtlarında biraz evvelki müziği düşünceleri bırakmış ve «ölürceye kadar» in güneşin ışıkları altında kızaran satırlarını okuyordu. Birdenbire kulaklarına eski hatıralarının bestelediği bir nağme geldi. Kitap elinden yere düştü. Vücudu şiddetli bir raşe ile sarsıldı. Bir denbire ayağa kalktı. Fazla dayanmadı, ayakta duramadı, bir kelime bile söyleyemedi. Hissedemedi, düşünmedi ve olduğu yere yığılıp kaldı. Çünkü gördüğü manzara o kadar feci di ki... Nusret Boranın koluna girmişti... Elindeki gül sapını aslıya salıya ilerliyordu... Nermin bir dakika aynı vaziyette kaldı. Baktı, baktı. Ve sonra gördü ki biribirlerinin kollarına abanmış o iki hayal, uzaklaştıkça birer karaltı oldular... Ve sonra bir kayanın dibine çöküp kaldılar...

Nusret bir gün evinde otururken şu mektubu aldı. Bu mektup ay-nen şöyle idi:

«Canım;

Sana bu kadar yakın, bu kadar samimi ve candan hitap edenini hiç arama! Hiç düşünme bile! Bütün tanıdıkların arasında o, o kadar sili bir şahsiyet, o kadar umulmaz bir mahlûktur ki... Hem zaten, karanlık gündüzler, onun önüne çoktan simsiyah bir perde çekmiş... Senin gözlerinde ise henüz bu perdedi yırtıp parçalayacak kadar kudret, yakıp eritecek kadar ateş yok!... Bunun için bu olduğu gibi, bendeki gibi sende de bir sır kal-sın!...

Sen nesin, kimsin; senden ne istiyorum?.. Sen yüzüün incecik hatları ile, gözlerinin şeytanî lak-larile, hiç benimsemişler gibi sanki ağzından düşer gibi çok tabii bir lâkaydıle konuşan bir insansın! Herkes gibi iki alevli bakış bir kız kalb... Bana dakikaları en işkenceli asırlar kadar uzatan, bana ilk cür-

Belçikada Faşistler

(Dördüncü sayfa da devam)

kunç mudur? Pek zannetmiyorum.

Muvaffak olmak için mutlaka acele etmek lâzım geldiğini anlamıştır. Çünkü ortalığa verdiği ilk heyecanın zamanla kaybolacağına ve değişeceğine kanidir.

Zannıma kalırsa, iktidar mevkine geçmek için, bir hükümet darbesi yapmağa teşebbüs etmiyecektir. Çünkü bu işi yapabilecek hücum kıt'aları yoktur ve böyle bir kuvveti elde etmekteki müşkülâtı bilir.

Onun istediği siyasi bir buhran ve inhilâldir. İktidar mevkine geçmek için gösterdiği aceleyi de ilk siyasi hatalarından biri sayarım.

BRÜKSEL MEBUSU PİYER DEY İSE NE SÖYLÜYOR?

Brüksel mebusu ve Belçika Reksist partisinin şefi olan Degrel'in muavinlerinden Brüksel mebusu Piyer Dey ise şunları söylüyor:

— Degrel hükûmete karşı bir dâhi ilan etti. Başvekilin bu dâhiye cevap vermeğe mecbur kalması mücadeleye giriştiğine bir işaret sayılır.

Degrel otuz yaşında bir çocuktur, daha on iki ay evvel kimse ismini bile bilmiyordu. Fakat şimdi en kuvvetli bir muhalefet fırkasının başında bulunuyor.

Biliyorsunuz ki Reks gençlerin açtığı bir harekettir. İlk önce fikri sahada beliren bu hareket, yavaş yavaş ilerlemeye başladı. Şimdi Belçikalıların hayatında birinci derecede rol oynuyor. Bu rolün memleketin siyasi sahasında bir aksilâmel hasıl etmemesine imkân yoktu.

İktisadi buhrandan en ziyade ıstırap çekmiş bir memlekette «gümüş duvar» la mücadele etmek bir zaruretti. Bu zarureti anladık ve mücadeleye geçtik. İstırap çekenler bizimle birleşti. Reks hareketinin genç şefi artık memlekete görünmek lüzumunu hissetti. Geçen mayısta yapılan intihapta namzedler gösterdi ve herkesin şaşkın nazırları karşısında bu namzedler intihabi kazandılar.

Degrel'in mutlaka muvaffak olmasını icap ettiren diğer bir çok sebepler daha vardır. Orta sınıf perişandır. Mali işler bozuk gidiyor. Eski ve ihtiyar politik adamları artık vaziyeti iyice kavrayamıyorlar. Hlabu ki Degrel daha ilk adımında muvaffak olmuş sayılabilir.

Reks modern ihtiyaçlara uy-mak için «büyük bir temizlik» yapılmasını istiyor.

Yugoslavya Ataşemilterinin Anadolu seyahati

Dost ve müttefik Yugoslav Hükümetinin ataşemilteri Miralay Navitza ve refikası Anadolu'da bir tetkik gezisine çıkmak üzere şehrimizden Konyaya hareket etmişlerdir.

B. Novitza seyahati hakkında şunları söylemiştir:

— Buradan Konyaya ve oradan Adanaya gidiyorum. Tarsusa ve Mersine uğradıktan sonra Ankara'ya döneceğim. Türkçeyi iyi konuşmak için karımla ben çalışıyoruz.

mü yaptırın, ilk cezayı çektiren yegâne mahlûsun!.. Bu cezada büyük bir kasırga var... Girdaplı bir mahşer var. Ve sonra yıkılan bu harabenin çok yanık iniltileri arasında boğuk ve içli bir tasarru... İnsafsızca savrulan kıvılcımlı kül-lerin sevgili gözlerine yığılması... Oh! bunu görmek ne vahşi zevk, fakat ne kanılan saadet!

... Senden hiç bir şey istemiyorum. Ne bin bir kadının parmakları sevdirmesini bilmeden günden güne güzelliğini kaybeden kumral saçlarını... ne şeytan bakışları sarışın gözlerini... Hiç, hiç bir şey... Yalnız damarlarımda mecrasını şaşıracak kalbine akan kanımı, ufak içindeki canımı...»

★

Nermin sanki kışın en şiddetli bir zamanında imiş gibi titriyordu. Yüzü sararıyor, gözlerinin ferri kayboluyordu. Genç kız titrek ellerile bu mektubu yazmış ve bu son sözleri olmuştu.

Eski İstanbul batakhaneleri:

KUMAR..

Yazan: M. S. ÇAPAN

Meşhur komik Hasan dedi ki: "Yoo!.. Ben göbek atan zarla oynamam, değiştir şunları!..,,

- 14 -

tur. Paltosu olanlar da caketisizdir, ya satmış, yahut rehine koymuştur.

Birçoklarının yatacak yerleri de yoktur. Gecelerini, Beyoğlunun bir kaç (sabahı kahvesi) nde geçirirler. Karyoları sandalye vastıkları dirsekleridir.

Yorgan mı?..

İşte o haddadır!

Gündüzleri oturdukları kahvelerin bir kıyısında, bilmem neşini yemiş ispinoz gibi düşünürler, bir taraftan da uykuya keştirirler.

Pineklerler.

Kantarlarlar!

Ellerine para geçtiği zaman, bacaklarını gere gere yatırlıkları yer, Beyoğlu hamamlarının taşlarıdır.

Külhan kenarlarıdır.

Halvet köşeleridir.

Bit mi?

Üstlerinde bu haşerelerden bulunur mu diye mi soruyorsunuz?..

Çookok!...

Beyaz bir şerit gibi süsler yakalarını bu mahlûklar!..

Ceplerinde para yoktur, fakat caketlerinde, gömleklerinde:

Bit!..

Doludur.

Kıyafetsizliklerine, sefaletlerine rağmen, yine birkaç safdil, birkaç zavallı bulurlar, dolu zarla, sirkafli kâğıtlı paralarını alırlar.

Çalarlar!

Fakat, ne kadar çalsalar, yine üç gün:

— Tok!

On gün:

— Aç!

Gezerler.

Beşeriyetin birer yüz karası olan bu siliik insanlar, talihin sevkile bu çıkmaz yola sapmışlardır. Bunları lânetle anmaktan ziyade, acımak lâzımdır.

Bir de tıpkı bunlar gibi, hattâ bunlardan daha yaman, daha müthiş bir takım kumar hırsızları vardır ki, medenî cemiyet bu adamları:

Sosyete adamı.

Kibar insan.

Diye saygı ile anar. Kadınlar:

Ne sık giyiniyor!

Ne güzel konuşuyor!

Ne esprituél adam!

Takdirle bayılırlar. İşte, beşeriyetin yüz karası asıl bunlardır. Bu adamlar, kibar, halûk birer insan değil, uğursuz, koleradan beter ve vebadan daha tehlikeli birer:

Trişördür.

Bunlar kimler midir?.

Biraz sabırlı olunuz, sırası geldikçe, yukarıda portrelerini çizdiğim ayak kumarbazları gibi, bunların da portrelerini çiziceğim. Klüplerde, aile yuvalarında, dost evlerinde, hilekârlıkla, hırsızlıkla nasıl para kazandıklarını anlatacağım.

★

Arnavut zarını sallamadan da atsanız, -gerek tavla, gerek muşamba üstünde- muhakkak birkaç saniye, tıpkı bir topağ gibi fırlayıp döndükten sonra oturur. Bunun için bu zarla hile yapmak kabili değildir. Arnavutlar, bu zardan başka zarla barbut oynamazlar.

«Kırpk zar» in kenarları eye ile alınır. Zarın biri «yek», «dü», «cihar», öteki de «şes», «beş», «se» gelmek üzere, törpülenerek yanılır. Hilekâr oyuncu, barbut oynarken, tavlanın, barbut masasının içindeki hilesiz zarların birini kaladırr, cebine atar, onun yerine hi-

Meşhur komik Hasan

leli -cıvalı, kırpk- zarlardan birini kor, üçüncü zarı da avcunun içinde, baş parmağının arasında saklar, icap ettikçe, oynadığı zarla onu değiştirir, alavere eder.

«Kırpk zar» a ait bir fıkrâ vardır. Anlatayım:

Merhum komik K. Hasan, oyun hastası idi. Fakat en çok tavla oynardı. Talihterine güvenerek karışına geçen oyuncuları ekseriyetle yeniliyordu, onun parasını bir türlü alamıyorlardı. Beş kere yenilse sekiz defa kazanıyordu. Bazan arka arkaya yirmi, otuz parti kaybettığı de oluyordu.

Birgün, fendabazlığın her türlü-sü elinden gelen iki oyuncu Doktor (R...) ile, şimdi belidede bir vazife sahibi olan (M...) komik Hasanın hile yolile parasını almak çarelerini düşündüler. Ve «Kırpk zar» la bu arzularına kavuşmaya karar verdiler. Şehzadebaşında, kuytu bir kuraathanede (M...) , K. Hasanı yakaladı, tavla başına oturdular.

(M...) zarları bir iki kere attıktan sonra, bir tanesini değiştirdi. Kırpk zarı kavanoza etti. Bu zarlar da, aşağı yukarı arnavut zarına benzer, dönmeyen oturmaz. Zarların fırladık gibi dönmeye K. Hasanın nazarı dikkatini çekti. Fakat birşey söylemedi. Huyuna huyuna oynadı. Kayıp da ediyordu. Nihayet dayanmadı garsona seslendi:

— Yoo!.. Ben göbek atan zarla oynamam!.. Garson değiştir şunları!..

K. Hasan kurnaz bir adamdı. Hileli zar nedir bilirdi. Bunun için bu tuzağa düşmemiş, ve karşısındakilerin izetti nefsinin kırmamak sızlığı yüzlerine vurmamıştı. O, sevdiği içtimai mevkilerine hürmet ettiği insanları bozmaz, iş nezaketle kapatırdı. Fakat süflî teşvışlere hiç fırsat vermezdi.

Hileli zarlardan bahsederken, bir de, temiz zarla nasıl hile yapıldığını anlatayım. Bu usulün doğru aletle hile yapmanın üç adı vardır:

Mihlama

Sürtme

Bindirme

Bunlar, zarları atışın isimleridir. Bu suretle, istenilen, gelmesi matlûp olan sayı, meselâ «şes», yahut «yek» getirmek mümkündür. Fakat, bunda muvaffak olmak, çalışmak, müsisler yapmak, çalışmak, mümarese peyda etmek lâzımdır. Bu sistemin ustaları, zarları sallaya sallaya atırlıkları halde, istediklerini, daima kazandıracak sayıyı getirirler. Maamafih, (Devamı var)

